

การพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายผสมยอ

นางสาวนัชชา บุญทวี
นางสาวปภาวรินทร์ นุชสาย

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2558

DEVELOPMENT OF BODY CLEANSING PRODUCT
WITH MORINDA CITRIFOLIA

MISS NATCHA BOONTHAWEE
MISS PAPAWARIN NUCHSAI

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2015

โครงการพิเศษ

เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายผสมยอ

.....
(นางสาวนัชชา บุญทวี)

.....
(นางสาวปภาวรินทร์ นุชสาย)

.....
(รศ.วีณา จิรัจฉิยากุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รศ.แม่นสรวง วุฒิอุดมเลิศ)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(รศ.ฤดี เสาวคนธ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายผสมยอ

นัชชา บุญทวี, ปภาวรินทร์ นุชสาย

อาจารย์ที่ปรึกษา : วีณา จิรัจฉิยากุล*, แม้นสรวง วุฒิชูดมเลิศ**, ฤดี เสาวคนธ์***

*ภาควิชาเภสัชวินิฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำสำคัญ : ยอ, น้ำมันยอ, ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

โครงการฯ ได้สกัดน้ำมันยอจากเมล็ดโดยวิธีหมักเมล็ดต่อกับเฮกเซน (hexane) และระเหยแห้งเฮกเซน (hexane) จนได้น้ำมันยอ ซึ่งควบคุมคุณภาพน้ำมันยอด้วยค่าคงที่ทางฟิสิกส์ และ Thin-layer chromatography น้ำมันยอมีค่า drug extract ratio 19.3:1 ค่าความถ่วงจำเพาะ 0.894 ค่าดัชนีหักเหแสง 1.382 ไม่มีการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ในน้ำมันยอ โครงการฯ จึงนำน้ำมันยอมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกาย โดยลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่โครงการฯ ต้องการคือ เป็นสบู่เหลวใส มีฟองและความหนืดพอประมาณ สามารถล้างออกได้ง่าย และเข้ากับน้ำมันยอ จากการทดลองพบว่าสูตรตำรับน้ำมันยอทำความสะอาดผิวกาย 2%w/w มีความเหมาะสม จึงได้นำมาประเมินความคงตัวด้วยวิธี freeze and thaw 7 cycles พบว่าไม่ทำให้เกิดการแยกชั้น และมีคุณสมบัติทางกายภาพที่คงเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

Abstract

Development of body cleansing product with *Morinda citrifolia*

Natcha Boonthawee, Papawarin Nuchsai

Project advisor : Weena Jiratchariyakul*, Mansuang Wuthi-udomlert**, Ruedee Saowakontha***

*Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Department of Pharmaceutical Microbiology, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

***Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Huachiew Chalermprakiet University

Keyword : *Morinda citrifolia*, Noni oil, Body cleansing product

Noni oil was extracted from noni seed by macerating with hexane , which was later removed by rotary evaporator. The oil quality was controlled with the physical constant value and Thin-layer chromatography. Noni oil had the drug-extract ratio 19.3:1, specific gravity 0.894 and refractive index 1.382. The oil was free of microbial contamination. Our study aimed at the development of body cleansing oil product from noni oil. The product should be clear, moderately viscous and foam-forming with water. It should be washed out easily and compatible with the oil. The suitable formulation comprised 2%w/w noni seed oil with satisfied physical appearance. The product was tested for the stability using the method of freeze and thaw, 7 cycles. There was no phase separation and the physical property did not change.